

Gaspar Tarrida Sugranyes
Fundació Alumni UAB, abril 2019

LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS COM UNA OPORTUNITAT

Què entenem per competències?

La nostra competència professional s'adquireix únicament a través de la formació i l'experiència laboral.

Les competències personals no s'aprenen o les tenim o no les tenim, és molt difícil entrenar-les.

Què entenem per competències?

Les competències transversals són el reflex de la personalitat de cadascú, això condiciona les persones i les fa més aptes per unes tasques o altres.

Què entenem per competències?

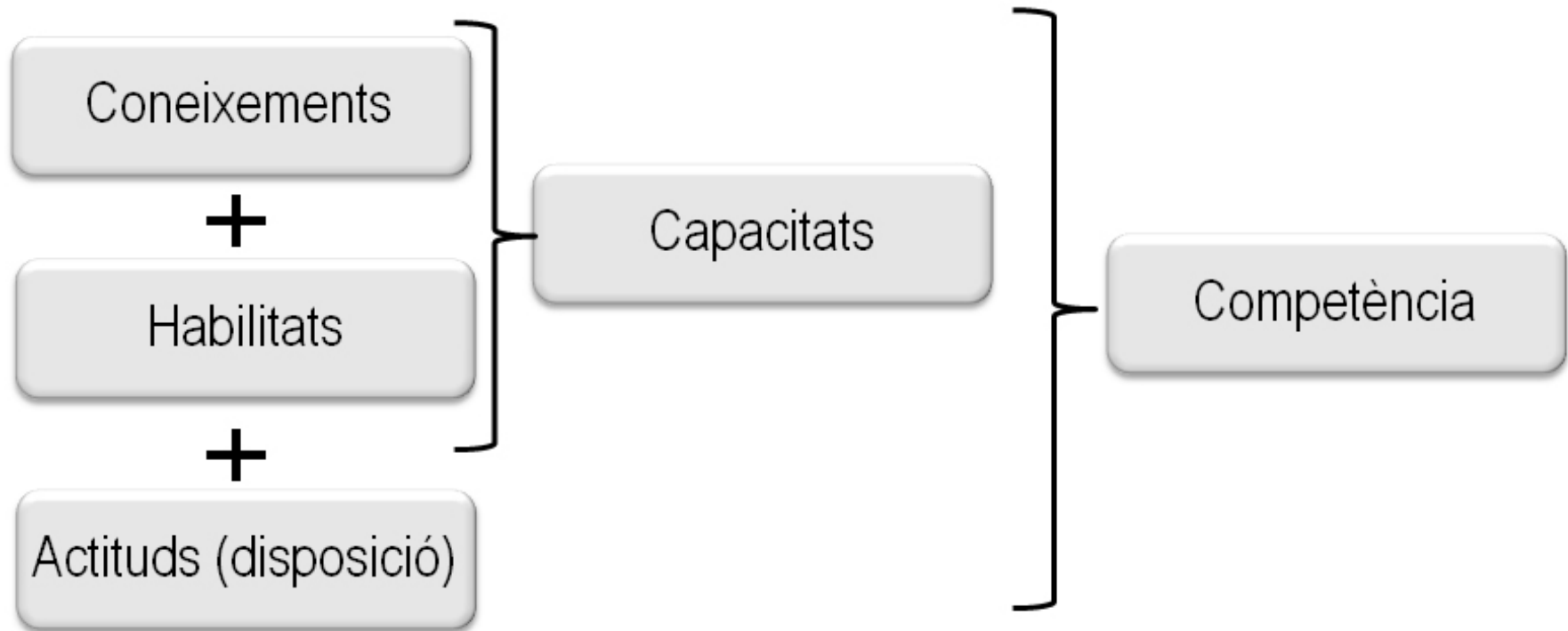
<https://www.youtube.com/watch?v=WjoDEQqyTig>

Què entenem per competències?

La competència professional és el conjunt integrat de coneixements, capacitats, habilitats, destreses i comportaments laborals, considerats en un sentit molt ampli, que es posen en joc en l'execució d'una determinada activitat laboral.

Què entenem per competències?

Què entenem per competències?

Aquesta darrera definició la trobem en el **model competencial d'ISFOL** (Istituto per lo Sviluppo della Formazione Professionale dei Lavoratori) que van portar a Catalunya i van adaptar i desenvolupar des de l'Associació de Dones per a la Inserció Laboral **SURT**

<http://www.surt.org/>

Marta Colomer, Ismael Palacín i Fina Rubio;
Claus tutorials, guia per a l'acompanyament i el suport tutorial (Barcelona. 2008)

Què entenem per competències?

Segons l'Espai Europeu de l'Educació Superior (EEES) el concepte de competència s'entén com una combinació dinàmica d'atributs, en relació amb coneixements, habilitats, actituds i responsabilitats, que descriuen **els resultats dels aprenentatges** d'un programa educatiu o el que els estudiants són capaços de demostrar al final del procés educatiu.

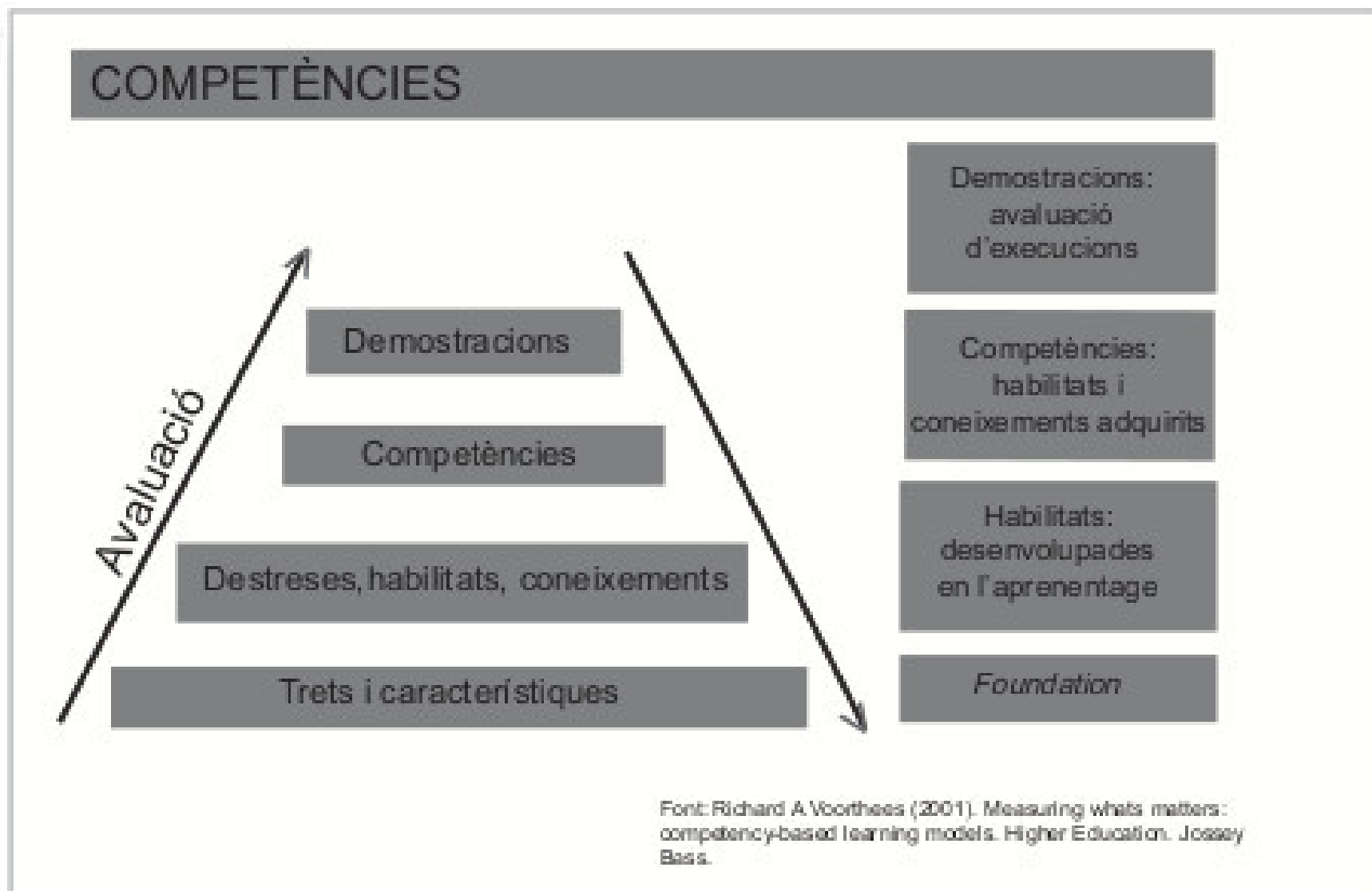
Declaració de Bolònia (Projecte Tuning)

Què entenem per competències?

El desenvolupament d'una competència és **un procés continu** i ha de tenir en compte l'assoliment de coneixements, d'habilitats, d'actituds i de responsabilitats. Les competències que es defineixin han de ser **avaluables** i, per això, la manera com es formulin aquestes competències ha de permetre la identificació de resultats d'aprenentatge que puguin **ser observables i mesurables**.

Què entenem per competències?

Què entenem per competències?

En el context de l'**Educació obligatòria**, s'entén les competències com les eines que necessiten els nois i les noies per entendre el món i per posar les bases perquè esdevinguin persones capaces d'intervenir activa i críticament en la societat plural.

A més de desenvolupar els coneixements, les capacitats, les habilitats i les actituds (**saber, saber fer i saber estar**) necessaris, els nois i les noies han d'aprendre a mobilitzar tots aquests recursos personals (**saber actuar**).

Què entenem per competències?

Què entenem per competències?

El model d'ISFOL-SURT classifica les competències en tres grans grups:

- **Competències tècniques**
- **Competències de base**
- **Competències transversals**

Què entenem per competències?

Les **competències tècniques** fan referència als coneixements teòrics i tècnics específics necessaris per desenvolupar una determinada activitat laboral. Per tant, canvien en funció de l'ocupació: cadascuna demana unes competències tècniques diferents.

Què entenem per competències?

Les **competències de base** fan referència als coneixements necessaris per poder funcionar en relació al mercat laboral, com el coneixement bàsic del seu funcionament i la gestió de recursos necessaris per a poder tenir accés a una ocupació. També s'hi inclouen totes aquelles anomenades instrumentals, generalment són les que s'adquireixen a l'etapa escolar obligatòria.

Què entenem per competències?

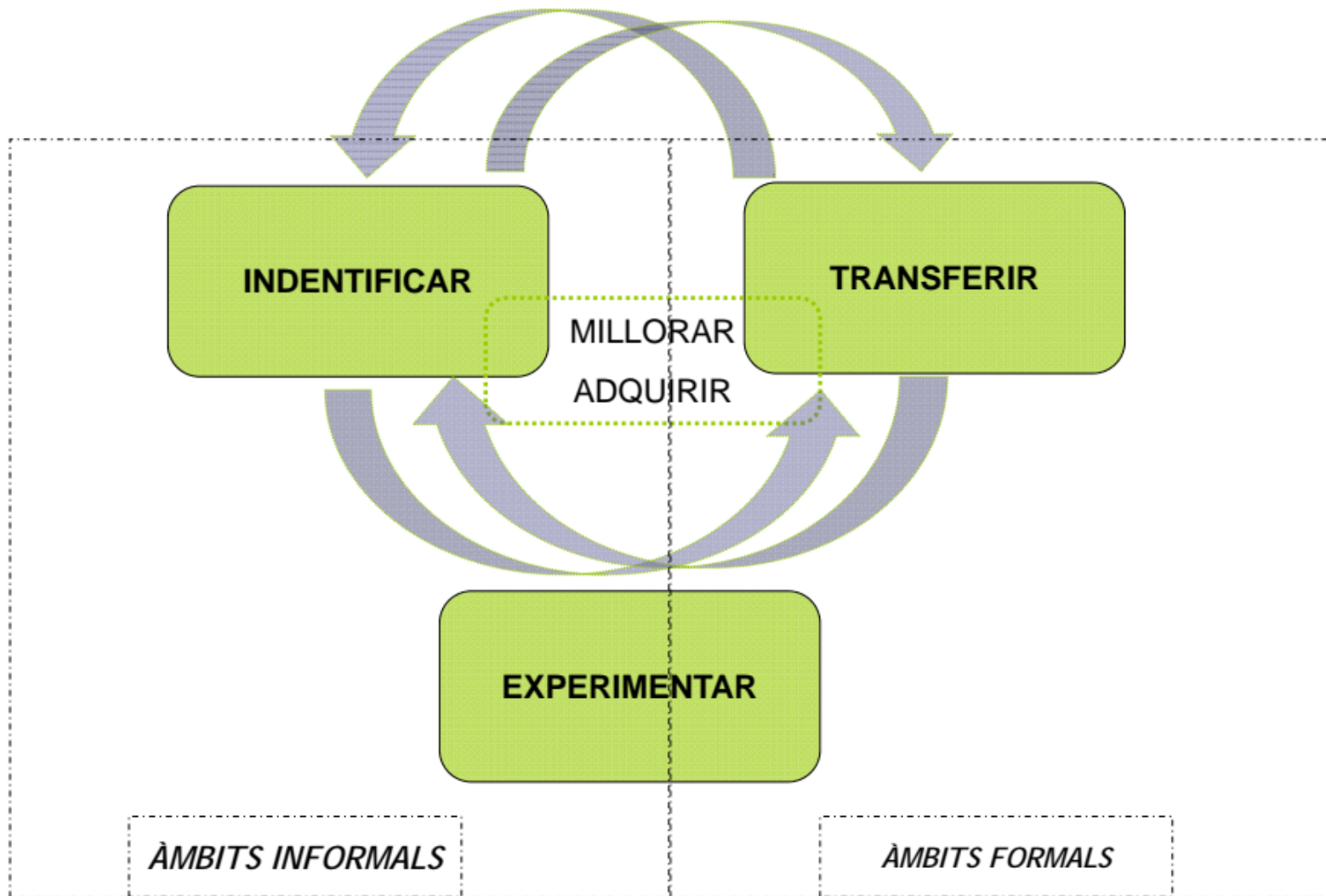
Les **competències transversals** fan referència al conjunt de capacitats i habilitats necessàries per a donar resposta a situacions laborals diverses. Són transversals en moltes ocupacions, és a dir, serveixen per totes les feines, tot i que algunes poden ser especialment importants en alguna ocupació concreta.

Què entenem per competències?

Les **competències transversals** no es desenvolupen exclusivament en una sola situació, sinó en moltes, de manera que si s'han adquirit en un determinat context també es podran adaptar i aplicar en un altre, el que anomenem **transferència**. Com que les competències es desenvolupen al llarg de la vida, en qualsevol àmbit, és important que una persona tingui la capacitat d'identificar-les, transferir-les i experimentar-les.

COM ES CONSTRUEIX UNA COMPETÈNCIA?

Què entenem per competències?

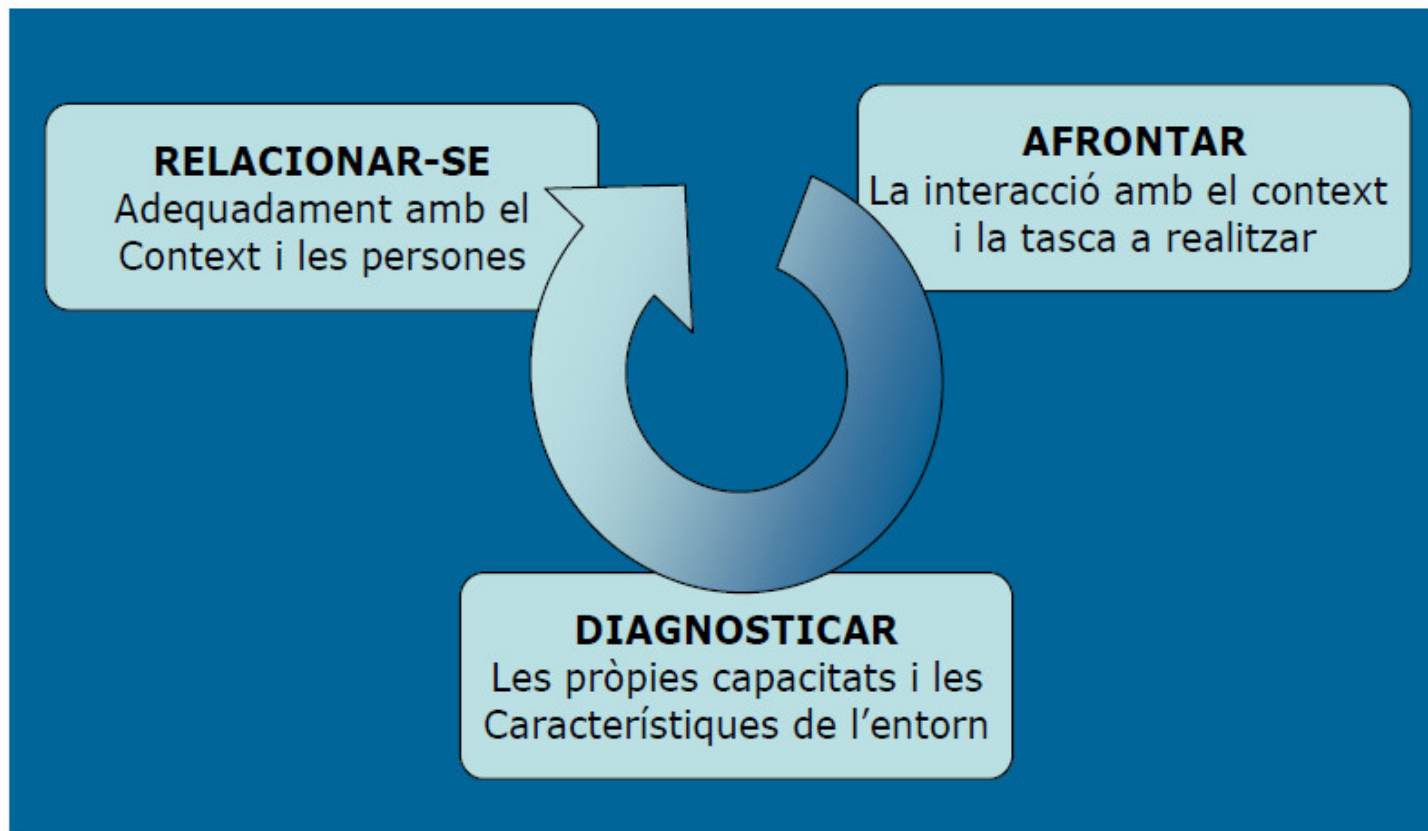
Per això és important que la persona sigui conscient del seu **capital competencial** i del valor que té en funció del que li exigeix l'activitat que ha de realitzar. Per tant, es pot afirmar que **no existeix la persona incompetent**. Pot donar-se que una persona no tingui prou adquirides les competències que necessita en alguna actuació, però no en tota l'activitat que duu a terme.

Competències transversals

A la vegada, aquestes competències transversals les classifiquem en tres grans grups segons la funció per a les que les posem en marxa:

- **Competències d'identificació**
- **Competències de relació**
- **Competències d'afrontament**

Competències transversals

Competències transversals

Les **Competències d'identificació** permeten identificar i analitzar les pròpies capacitats per una banda i les característiques relacionades amb el mercat laboral, l'empresa, l'ocupació i el lloc de feina per l'altra.

Una bona capacitat de diagnosi facilitarà i permetrà relacionar-se amb els altres i l'entorn, i afrontar problemes i situacions de manera eficaç.

Competències transversals

Competències d'identificació:

- **Autoconeixement:** anàlisi de punts forts i febles, història de vida... i
- ... reconeixement de l'altre
- **Disposició a l'aprenentatge**
- Situar-se en un **context laboral** concret

Competències transversals

Les **Competències de relació** permeten la comunicació entre les persones establint relacions amb altres des del respecte, la confiança, la cooperació, la coordinació i el diàleg.

- **Comunicació:** escolta activa, comunicació verbal i no verbal
- **Relació interpersonal:** assertivitat i resolució conflictes
- **Treball en equip i cooperació**

Competències transversals

Les **Competències d'afrontament** són aquelles competències que permeten a la persona intervenir sobre un problema o una situació nova amb més probabilitats de solucionar-la. Fan referència a un conjunt de competències que permeten la construcció i la posada en marxa d'**estratègies d'acció**, amb la finalitat d'**assolir els objectius** personals i aquells previstos a la tasca. Són competències relatives a la capacitat de resolució de problemes, la capacitat de negociació, etc.

Competències transversals

- **Responsabilitat:** com a disposició per implicar-se en el lloc de treball
- **Adaptabilitat:** capacitat de generar estratègies de resposta als canvis de l'entorn de treball
- **Organització** del propi treball i **autonomia**
- **Negociació:** buscar acords satisfactoris per a les parts i apropar posicions
- **Gestió d'emocions i situacions d'estrès:** autocontrol i estratègies de resposta positiva davant les situacions de dificultat i sobrecàrrega.

Competències transversals

Diccionaris de competències: la norma

Les competències s'han de definir de manera detallada. Perquè una persona pugui identificar i desenvolupar el seu capital competencial, necessita partir de **marcs de referència clars i compartits**. El primer pas per identificar-les és entendre el significat de cada competència, per això és imprescindible que la persona disposi d'un diccionari en què s'expressi la norma de la competència, la seva definició i elements claus.

Competències transversals

Competència Autoconeixement:

També ho pots trobar com a autoconcepte o autoimatge.

- **Definició:** Capacitat de tenir una representació realista de la pròpia personalitat a nivell cognitiu, emocional, moral, espiritual, físic i comportamental, i obtenir, així, un mapa dels punts forts i dels punts a millorar.

Competències transversals

Elements de la competència (Autoconeixement)

- Observar, cercar i trobar evidències sobre la manera particular de pensar, de sentir i d'actuar.
- Exercitar la presa de consciència sobre el sistema de valors i creences propis.
- Reconèixer l'estat de les diverses intel·ligències que componen el mapa mental personal.

Competències transversals

- **Elements de la competència (Autoconeixement)**
- Definir els interessos i les motivacions en diferents àmbits (de coneixement, laboral, cultural, d'oci, d'aficions, etc.).
- Identificar les competències que es posen en joc en la realització d'una àmplia varietat d'activitats de la vida quotidiana.
- Analitzar i conèixer les nostres experiències personals, el nostre passat, perquè ens serveixin de cara al nostre futur.

Competències transversals

Elements de la competència (Autoconeixement)

- Conèixer quines són les condicions ambientals en les quals realitzo millor activitats corrents (aprendre, dormir, etc.).
- Conèixer quina imatge tenen d'una persona les persones del seu voltant i contrastar-la amb la pròpia per obtenir una imatge més completa.

Com em veig? / com em veuen?

Competències transversals

Competència Adaptabilitat

Definició: Capacitat per cercar i aplicar respostes constructives, eficaces i positives davant de situacions canviants en qualsevol àmbit de la vida, mostrant flexibilitat i versatilitat i ajustant-se a les necessitats pròpies i del context.

Competències transversals

Elements de la competència (Adaptabilitat)

- Presentar una bona disposició vers el canvi.
- Tolerar i acceptar els canvis que es donen en qualsevol àmbit de la vida, ja siguin més o menys previsibles.
- Saber trobar respostes eficients a situacions noves de la vida quotidiana, mostrant flexibilitat i creativitat en la seva aplicació.
- Buscar noves maneres d'afrontar situacions habituals de manera més eficient.

Competències transversals

Elements de la competència (Adaptabilitat)

- Saber identificar les competències necessàries per afrontar noves situacions que es donin en la vida quotidiana.
- Buscar mecanismes per desenvolupar competències que no s'han posat mai en joc i per activar noves competències.
- Saber buscar i aplicar solucions efectives davant de situacions noves o imprevistes.

Competències transversals

Elements de la competència (Adaptabilitat)

- Percebre els canvis com una oportunitat per millorar el potencial propi en els diferents àmbits de la vida.
- Reflexionar sobre la millor manera de reaccionar davant de situacions imprevistes amb la finalitat de generar respostes constructives i eficaces.

Competències transversals

Diccionaris de competències:

- Eina d'identificació per al desenvolupament de la competència social (Diputació de Barcelona) Marta Colomer i Anna Fló

Joves / Professionals

- Diccionari normatiu de competències transversals clau per a l'ocupabilitat de joves (ECAS)
- Diccionari competències clau Porta22
- Autoavaluació competències IMO Lleida

Competències transversals

AVALUACIÓ

Diccionari normatiu de competències transversals
clau per l'ocupabilitat de joves Eix 2: INNOVACIÓ

Es tracta que avaluï allò que fa i que li és necessari posar en joc de manera eficaç i eficient per a tenir un bon nivell competencial -vivències, experiències, situacions, etc.-	INTENCIÓ	No creu que ho hagi de provar	Verbalitza intenció de provar-ho però mostra desinterès	Considera que ha de provar-ho tot i que presenta algunes recances	Creu que ho ha de provar sempre. Declara alguns dubtes, pocs	Creu que ho ha de provar sempre i cerca els mecanismes per a dur-ho a terme
	REGULARITAT	Ho fa excepcionalment	Ho fa ocasionalment	Ho fa normalment	Ho fa habitualment	Ho fa sempre
	EFICÀCIA	L'actuació evidencia la falta d'aplicació dels elements de competència	L'actuació evidencia una pobra aplicació dels elements de competència	La seva actuació evidencia que aplica a parts iguals els elements de competència	La seva actuació evidencia que aplica la majoria dels elements de competència	La seva actuació evidencia que aplica la pràctica totalitat dels elements de competència
	EFICIÈNCIA	Té grans dificultats en identificar, transferir i experimentar els elements de competència	Té un dificultat alta en identificar, transferir i experimentar els elements de competència	Presenta el mateix nivell de dificultat i destresa en identificar, transferir i experimentar els elements de competència	Tot i alguna dificultat, té un bon nivell de destresa en identificar, transferir i experimentar els elements de competència	Té un alt nivell de destresa i pràcticament no té dificultats en identificar, transferir i experimentar els elements de competència

Competències transversals

AVALUACIÓ

Diccionari normatiu de competències transversals
clau per l'ocupabilitat de joves Eix 2: INNOVACIÓ

	Tipus d'evidències	CRITERIS	NIVELLS				
			1 baix	2 bàsic	3 mig	4 alt	5 excel·lent
ADAPTABILITAT	[E] Evidències d'execució.	DISPOSICIÓ AL CANVI	Mostra oposició a qualsevol proposta de canvi	Mostra resistència i verbalitza queixes	Accepta els canvis tot i que presenta algunes resistències	Té una actitud oberta al canvi	Integra el canvi, ho viu com una oportunitat de millora
		ACTUACIÓ DAVANT DEL CANVI	Davant d'una proposta de canvi es bloqueja	Incorpora els canvis si no té més remei, després d'intentar evitar-ho	Integra els canvis aplicant les indicacions i plantejant algunes queixes, dubtes i dificultats.	Integra els canvis progressivament amb la possibilitat que altres feines es vegin afectades	Cerca estratègies per integrar els canvis immediatament sense que afectin a la feina habitual

Inici > Fitxes Ocupacionals >

[← Tornar](#)

Diccionari de Competències Clau

En el Diccionari de competències trobaràs característiques personals relacionades d'una forma causal amb l'èxit en un determinat lloc de treball. El Diccionari està constituït per 21 competències, les més valorades en el món laboral actual. Cadascuna de les competències està desglossada en 4 nivells d'assoliment.

ÍNDEX DE COMPETÈNCIES

Ordre de les competències:

- Alfabètic
- Per categories

ASSOLIMENT

Iniciativa

Orientació a l'assoliment

Planificació i organització

Preocupació per l'ordre i la qualitat

GESTIÓ DE L'EQUIP

Direcció de persones

Lideratge

Orientació a l'assoliment

S'esforça la persona per assolir o sobrepassar uns objectius? Assumeix riscos calculats per obtenir un benefici concret?

Orientació a l'assoliment és la preocupació per realitzar bé el treball o sobrepassar un estàndard. Els estàndards poden ser el propi rendiment en el passat (esforçar-se per superar-lo), una mesura objectiva (orientació a resultats), superar els altres (competitivitat), metes personals que un mateix s'ha marcat o coses que ningú ha realitzat abans (innovació).

1. Vol fer bé el treball.
 - Intenta realitzar el treball bé o correctament.
 - Expressa frustració davant la ineficàcia o la pèrdua de temps (per exemple: lamenta haver perdut el temps i vol fer-ho millor) tot i que no realitza millores concretes.
 - No perd de vista els objectius a assolir al seu àmbit de responsabilitat.

Treballem les competències

Treballem les competències

Dinàmiques de grup

Competència	Dinàmica	Grupal/individual
Comunicació i Tractament de la informació i competència digital	Inscriure's a un curs	Grupal individual
Responsabilitat	Organitzem una festa sorpresa!	Grupal
Iniciativa i autonomia	Elaborar pressupostos	Grupal individual
Visió crítica i analítica	Tribunal temàtic	Grupal
Adaptabilitat	La revetlla de Sant Joan	Grupal individual
Organització	Demà tinc una entrevista	Grupal individual
Treball en equip	Els quadrats	Grupal
Relació interpersonal	Les vacances	Grupal
Negociació	La taronja	Grupal
Cura de la llar	Compartir tasques de la llar	Grupal individual

Font: Eina d'identificació per al desenvolupament de la competència social, DIBA 2013

Treballem les competències

Role playing

BARRET BLANC	BARRET VERMELL	BARRET NEGRE	BARRET GROC	BARRET VERD	BARRET BLAU
Actuar analíticament i proporcionar dades objectives	Actuar emocionalment, amb intuïció i sentiments	Criticar a partir dels desavantatges o factors negatius	Visió optimista a partir de conveniències, factors positius.	Aportar creativitat, imaginació, noves idees.	Director d'orquestra.

Treballem les competències

☰ YouTube

Cerca

it's smarter to travel in groups

<https://www.youtube.com/watch?v=FIIMhPhkoSA>

43 / 61

Treballem les competències

Fem el nostre mapa de competències:

Una manera de rescatar competències és analitzar algunes activitats (laborals, de lleure, esportives, culturals, etc.) que realitzem regularment. Es tracta de descriure amb el màxim de detall «**Què fem**» i «**Com ho fem**».

Treballem les competències

Paral·lelament podem anar comparant els resultats amb altres activitats que realitzem habitualment per descobrir coincidències en la manera de fer i en els recursos personals que posem en joc. Així obtindràs els «**Elements de valor i millora**» i, finalment, unes conclusions en un mapa de «**Competències fortes i àrees de millora**».

Treballem les competències

QUINES SÓN LES MEVES COMPETÈNCIES?
QUÈ APORTO JO?

A

ACTIVITAT 1. DESCRIPCIÓ D'ACTIVITATS

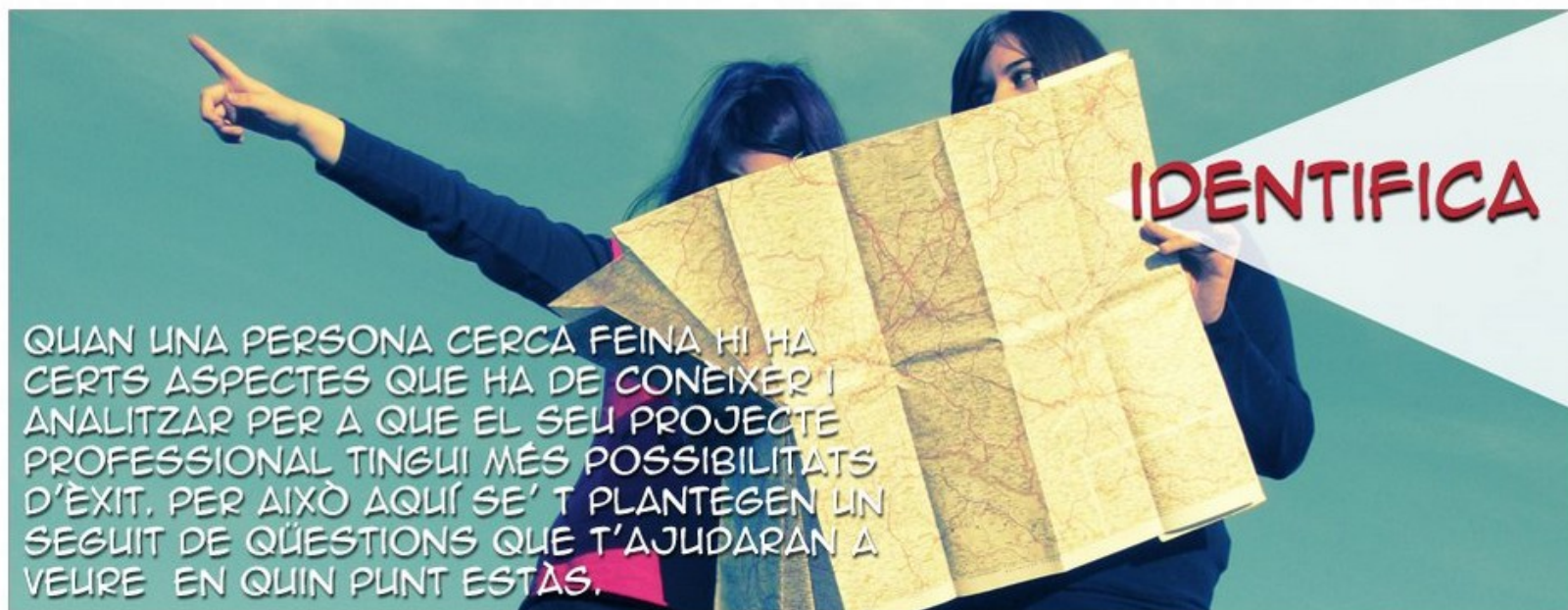
ACTIVITAT:

DESCRIPCIÓ DETALLADA. Què faig i com ho faig. Descripció del procediment que segueixo

ELEMENTS DE VALOR I DE MILLORA. Anàlisi per obtenir els aspectes a potenciar i a millorar

Font: <http://www.mapalaboral.org/>

INFORMA'T DE TOTES LES POSSIBILITATS

DEFINEIX EL TEU FUTUR

ACONSEGUEIX EL TEU OBJECTIU

QUÈ ÉS MAPALABORAL?

Treballem les competències

Treballar en un mapa ens permet identificar les nostres competències i valorar-les. També estem relacionant **situacions viscudes** amb la definició de la competència (i els seus elements) valorant, tot plegat, en un cert grau d'assoliment. Finalment, però no menys important, reforçant amb **evidències** concretes els nostres arguments.

Treballem les competències

El CV per competències

Quan utilitzar el CV per competències?

- Quan t'interessi destacar per sobre de tot els teus punts forts, les teves habilitats i els teus resultats o assoliments.
- Quan busquis incorporar-te en un sector o lloc de treball diferent al que has fet fins ara.
- Si no tens gaire experiència laboral.

Treballem les competències

L'entrevista per competències

Evidències o conductes significatives associades a la competència de Comunicació (perspectiva entrevistador)

- Estructura el seu missatge de forma lògica i amb claredat.
- Transmet seguretat durant la seva argumentació.
- Sap comunicar o transmetre una situació complexa de forma simple.

Treballem les competències

- Adapta la quantitat i complexitat del seu missatge a l'interès i capacitat de l'interlocutor.
- Està acostumat a compartir informació.
- En reunions i altres situacions afins, aporta la seva opinió i sap escoltar activament.

Preguntes per detectar la competència:

- Com aconsegueixes que la resta de persones entengui el que vols comunicar? Quines són les dificultats més rellevants amb què et trobes?

Treballem les competències

- Descriu una situació on hagi hagut de transmetre una idea difícil/complexa davant un grup de persones. Com et vas sentir? Com ho vas fer? Quin va ser el resultat? Van entendre el teu missatge?
- Quan vols comunicar-te o convèncer els altres de la teva opinió? Com prepares la teva argumentació? Com t'assegures que els altres hagin entès el missatge?

Treballem les competències

Selecció per competències

Cada vegada amb major freqüència les empreses necessiten persones polivalents i preparades per a una necessària mobilitat funcional.

La gestió per competències proporciona un enfocament més centrat en les persones que en els llocs de treball.

Treballem les competències

QUÈ PODEN FER LES ORGANITZACIONS? LA GESTIO DE L'EQUIP EN CLAU DE COMPETENCIES

LA OCUPABILITAT I EL MODEL DE GESTIO PER COMPETENCIES

Treballem les competències

Competències per l'emprenedoria.

Aprendre a emprendre:

- capacitat per configurar la identitat personal;
- capacitat per reflexionar i assumir amb responsabilitat les conseqüències dels propis actes;
- capacitat per transformar idees en actes;
- capacitat per planificar i gestionar projectes vitals i professionals;
- capacitat per generar canvi en innovació en qualsevol entorn.

Treballem les competències

Aprendre d'emprendre	
A. Autonomia personal	B. Lideratge
<ul style="list-style-type: none">• Desplegar l'autoestima i la confiança bàsiques• Potenciar la motivació de l'assoliment i l'esperit de superació• Ser responsable i assumir les conseqüències de les pròpies accions• Gestionar el treball amb eficàcia• Prendre decisions i resoldre problemes	<ul style="list-style-type: none">• Manejar les habilitats de comunicació i negociació• Promoure i dirigir el treball en equip• Assumir riscos• Demostrar energia i entusiasme• Influir positivament en els altres i generar implicació
C. Innovació	D. Habilitats empresarials
<ul style="list-style-type: none">• Iniciar accions noves a partir de coneixements previs• Ser creatiu en idees, processos i accions• Generar canvi i obrir perspectives• Planificar i dur projectes a terme• Treballar la visió de futur	<ul style="list-style-type: none">• Definir l'objecte de negoci i l'estratègia competitiva• Gestionar els aspectes econòmics i financers• Gestionar els recursos humans• Desenvolupar els processos vinculats a l'activitat• Utilitzar les estratègies de màrqueting i comunicació empresarial• Actuar amb responsabilitat i sentit ètic

Treballem les competències

CATALUNYA

RÀDIO

Fonts i recursos

- Marta Colomer, Ismael Palacín i Fina Rubio; *Claus tutorials, guia per a l'acompanyament i el suport tutorial* (Barcelona, 2008)
- Marta Colomer i Anna Fló; *Eina d'identificació per al desenvolupament de la competència social* (Diputació de Barcelona, 2013)

<http://joventut.diba.cat/documents/3-eina-d-identificacio-per-al-desenvolupament-de-competencia-social>

- *Emprenedoria cooperativa* (FCTC, 2016)

<https://www.cooperativestreball.coop/crea/recursos/l-emprenedoria-cooperativa>

Fonts i recursos

- Diccionari normatiu de competències transversals clau per a l'ocupabilitat de joves (ECAS)

<https://acciosocial.org//wp-content/uploads/2015/07/diccionari-competencies-transversals-ECAS1.pdf>

- Alemany, L; Marina, J.A.; Pérez Díaz-Pericles, JM; *Aprende a emprender* (FPGi, 2013)
- Marta Zaragoza *Emprendre en clau de competències* (UOC, 2012)
- *Les competències transversals en el marc de l'EEES* Recull 05 (UAP-UAB, 2009)